

Aan de Minister voor Medische Zorg en Sport
De heer mr. drs. Bruno J. Bruins
Postbus 20350
2500 EJ DEN HAAG

Dossiernummer
80-84800-20
Ons kenmerk
2017/25896/ZONMW

Onderwerp
(tussen) evaluatie Goed Gebruik Geneesmiddelen Programma (2012-2017)

Datum
19 december 2017

Contactpersoon

Geachte heer Bruins,

Om gepast gebruik van geneesmiddelen te stimuleren investeert het ministerie van VWS in het ZonMw-programma Goed Gebruik Geneesmiddelen (GGG). Dit programma heeft VWS in 2012 geïnitieerd om meer onderzoek te doen naar het effectiever, veiliger en doelmatiger inzetten van het huidige arsenaal van geneesmiddelen en de kennis die dit oplevert breder te verspreiden en toe te passen. In de kamerbrief van 15 december 2016¹ over het *actieplan gepast gebruik van geneesmiddelen* heeft minister Schippers de Tweede Kamer toegezegd dat het GGG-programma in 2017 een evaluatie zou opleveren. Bijgaand treft u de evaluatie aan van het GGG-programma in de vorm van de rapportage van de externe evaluatiecommissie en de evaluatie door Technopolis.

Deze evaluatie is uitgevoerd door een onafhankelijke partij, Technopolis, onder begeleiding van een externe evaluatiecommissie. De evaluatiecommissie heeft in een offertetraject op basis van vooraf opgestelde terms of references Technopolis gekozen voor de uitvoering van deze evaluatie.

Vanaf het begin heeft het GGG-programma zich laten voeden door de vragen uit die praktijk. Niet alleen de vragen van artsen, apothekers en andere zorgverleners, maar ook die van de patiënten zelf. In haar rapportage schrijft de Externe Evaluatiecommissie instemmend over de wijze waarop GGG de verschillende stakeholders – zorginstellingen, zorgverleners, patiënten, verzekeraars, industrie – bij het programma betreft. 'Een thema als GGG is multidisciplinair, kent verschillende belangen en perspectieven, en komt het best tot ontwikkeling in samenwerking met veldpartijen', aldus de commissie.

¹ menten/kamerstukken/2016/12/1

Vijf jaar lijkt lang, maar voor een complexe vernieuwing als het verbeteren van geneesmiddelgebruik is het nog maar een korte periode. Veranderingen en verbeteringen zijn dan ook nog niet in 'harde' uitkomstmaten te kwantificeren. Wel is duidelijk dat er veel klinisch relevante kennis is opgedaan. En de kennisinfrastructuur rondom medicijngebruik is duidelijk verbeterd. Zoals de evaluatiecommissie vaststelt: onderzoekers zoeken elkaar op, agenderen relevante vraagstellingen, ontwikkelen interacties met het zorgveld en werken aan consortia om samen projecten uit te voeren.

De evaluatie laat volgens de evaluatiecommissie zien dat er verschillende projecten zijn die een mogelijke impact op kostenbesparingen laten zien, dan wel aannemelijk maken. Een analyse van ZorgmarktAdvies², aanvullend op het evaluatieproces, laat zien dat de investering in het GGG-programma de potentie heeft om zich in veelvoud terug te verdienen. Uitgaande van twaalf afgeronde projecten met kostenbesparingen en een zeer voorzichtig scenario met een nalevingspercentage van 40% leidt het GGG-programma naar verwachting tot een totale kostenbesparing van € 387 mln. De kosten voor het hele GGG-programma (inclusief de daarin opgenomen Priority Medicines en Dure Geneesmiddelen programma's) tot en met april 2017 bedragen € 127 mln.

Het adequaat en duurzaam aanpakken van onderzoek, onderwijs en opleiding, infrastructuur en implementatie van kennis is kostbaar. De investering daarin kan zich terugverdienen, door goed GGG-onderzoek te blijven doen en door implementatie van de resultaten te waarborgen. Uiteindelijk zal dat leiden tot de beoogde impact: een aanmerkelijke verbetering van de kwaliteit van leven en gezondheid van patiënten.

De evaluatiecommissie ziet ook punten ter verbetering van het programma. Verdere aandacht is gewenst op het gebied van gerichte programmering, mogelijkheden bieden ter verbetering in de eerstelijnszorg, met name op gebied van therapietrouw en polyfarmacie, implementatie, coalitievorming; patiëntenparticipatie in het traject na de beoordeling en op het gebied van de financiering door derden.

Op 16 januari 2018 zal tijdens een werkconferentie met de GGG-raad, de commissieleden en de evaluatiecommissie concrete invulling worden gegeven aan de aanbevelingen van de evaluatie. Medewerkers van GMT zijn voor deze werkconferentie uitgenodigd om een inhoudelijke reactie te geven op het rapport, en deel te nemen aan de discussies.

De uitwerking van de aanbevelingen richt zich op het huidige programma en de invulling van het vervolg van het GGG-programma voor de periode 2020-2023. De planning is om medio 2018 een programmavoorstel hiervoor te bespreken met VWS.

---

² ZorgmarktAdvies rapport 'Kostenbesparingen door programma Goed Gebruik Geneesmiddelen' 4 december 2017

Sinds 2012 werkt het ZonMw-programma Goed Gebruik Geneesmiddelen aan het effectiever, veiliger en doelmatiger inzetten van geneesmiddelen. Ruim 140 projecten zijn gehonoreerd, die deels inmiddels zijn afgerond maar meestal nog volop aan de gang zijn. Daarnaast lopen er 170 projecten uit de in GGG ondergebrachte programma's. In een digitaal magazine³ heeft een aantal projecten het podium gekregen, van kostenbeheersing op het gebied van dure geneesmiddelen tot verbeterde dosering van kinderen op de intensive care. Dit magazine laat het GGG-programma zien vanuit verschillende perspectieven, en de verhalen over wat er komt kijken bij onderzoek dat het gebruik van geneesmiddelen verder kan verbeteren. En over de bijdrage van wetenschappelijk onderzoek aan de dagelijkse praktijk in de Nederlandse gezondheidszorg.

Met vriendelijke groet,

prof. dr. Jeroen J.G. Geurts
voorzitter

Henk J. Smid
secretaris

Bijlage(n)

- Evaluatierapport 5 jaar GGG
- ZorgmarktAdvies rapport

kopie

VWS, directie GMT, de heer dr. M.T.M. van Raaij

---

³ <https://www.zonmw-geneesmiddelenmagazines.nl/>